

ВАРНЕНСКИ СВОБОДЕН УНИВЕРСИТЕТ

ЧЕРНОРИЗЕЦ ХРАБЪР

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Емилия Любомирова Сидерова**

член на научното жури, утвърдено със Заповед № 281/14.04.2021 г. на
Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“

на дисертационния труд

на **Марат Камалбекович Мусабаев**

на тема

**„Административноправна защита на непълнолетните от органите на
правосъдието“**

за присъждане на образователната и научна степен „доктор“

в професионално направление 3.6. Право, по докторска програма
„Административно право и административен процес“

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,

Настоящото становище е изготвено за публичната защита пред научно жури на представения от докторанта Марат Камалбекович Мусабаев дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ по ПН 3.6. Право /Административно право и административен процес/.

Представените документи съответстват на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Наредба № 12 на ВСУ „Черноризец Храбър“. Процедурата е коректно спазена.

Обща характеристика на дисертационния труд. Актуалност.

Представеният дисертационен труд е с общ обем от 234 страници. Той включва увод, изложението е систематизирано в три глави, всяка една с по три параграф, които завършват с изводи, заключение и списък с използвана литература, съдържащ общо 219 заглавия на български, руски и английски език.

Научният проблем поставен за изследване е свързан с необходимостта от разработване на ефективен механизъм за правна защита на непълнолетните. Темата на изследването е актуална и дисертабилна, предвид данните за растежа на младежката престъпност, безнадзорност и бездомност. Това предопределя научната значимост на дисертационния труд с оглед търсенето на нови мерки за осигуряване на защита на правата на децата, както и неговата полезност за усъвършенстване на законодателството чрез анализ на съществуващото в Република Казахстан, откриването на проблеми в организацията и дейността на държавната система и отправянето на предложения за тяхното решаване.

Методиката и методите на изследване са правилно избрани с оглед постигане на заявените в дисертацията цели и задачи. Открити са обекта и предмета на изследване. Предложени са тези за защита, в които е акцентирано върху няколко основни проблема:

- за различието в нормативните понятия при определяне на лице, което не е навършило пълнолетие, като е направено предложение за използването на широко приетите понятия „непълнолетен“ и „малолетен“;
- за липсата на съгласувано действие между различните институции;

- за необходимостта от изменение на действащото законодателство, като са направени предложения за приемане на конкретни закони;

В глава първа „Теоретична характеристика на правата и законните интереси на непълнолетните като обект на административноправно регулиране” се анализира правния статус на непълнолетните в националното и международното право. Направен е извод, че ювеналното законодателство не е систематизирано, а е разпръснато в различни клонове на правото. Това води до влягане на различно съдържание на използваните от закона понятия. Разгледан е административноправния статус на законните представители на непълнолетните, които следва да осигурят пълноценното развитие и благополучие на детето в семейството.

В глава втора „Система за административноправна защита на правата и законните интереси на непълнолетните” е разгледана държавната политика и правомощията на отделните държавни органи, на които е възложена защитата на правата на детето. Направен е извод, че липсва достатъчна координация в техните действия, а в определени случаи правомощията им се дублират. Това налага изменение на законодателството, с приоритет към разработването на иновативни и индивидуални подходи, към превантивна и възпитателна работа с децата. Анализирана е ролята на органите по настойничество и попечителство, като са открити съществуващите проблеми – особено по отношение на контрола върху изпълнението на техните задължения. Предлага се нов модел на института по настойничество и попечителство и създаването на специализирани служби за работа с конкретни семейства. Внимание е отделено на дейността на комисиите по дела на непълнолетни и защита на техните права – подчертана е тяхната важна роля и необходимостта от извършването на аналитична работа от тях за профилактика на детската престъпност, безнадзорност и бездомност.

В глава трета „Организационно-правни основи на функционирането на детското правосъдие” се изследват съдържанието и проблемите в детското правосъдие. Авторът дава свое определение на „детското правосъдие“ - система от органи на държавна и обществена власт, извършващи държавно-правна политика по отношение на непълнолетните, с цел осигуряване и защита на техните права, свободи и законни интереси, както и възстановяване на социалната справедливост и профилактика на девиантно поведение. Посочен е чуждестранният опит в административноправната защита на правата на децата и оценката, която всяка държава на база собствената си традиция трябва да направи при използване на добрите практики и рисковете, които крият различните подходи за въздействие върху децата и техните родители. Разгледана е системата на детското правосъдие в Република Казахстан.

В резултат на научното изследване се открояват приноси с теоретичен и приложен характер. По-важните от тях бяха посочени в отделните глави. Научна новост е изяснената необходимост от формиране на цялостен механизъм от съдебни и правоохранителни органи в Република Казахстан, който да отчита социално-икономическите реформи в сферата на защита правата, свободите и законните интереси на непълнолетните. Научен принос е предложението да се включи и института на попечителството. Внимание заслужават формулираните от докторанта препоръки и предложения за подобряване на практическата дейност на държавните институции в Република Казахстан.

Публикувани са 10 статии, свързани с темата на дисертацията, с което е осигурена апробация на резултатите от изследването.

Авторефератът отразява точно и вярно най-важните аспекти на дисертационното изследване, а справката за приносите съдържа реалните научни постижения на докторанта.

Заклучение

Изложеното мотивира заключението ми, че дисертационният труд на тема „Административноправна защита на непълнолетните от органите на правосъдието” отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и правилника към него. Отличава се с цялостност и завършеност, съдържа съществени научни приноси и притежава необходимите качества за даване на неговия автор на образователната и научна степен „доктор”, поради което давам положителна оценка и

ПРЕДЛАГАМ

на членовете на Научното жури съвет да вземат решение да **бъде присъдена на Марат Камалбекович Мусабаев образователната и научна степен „доктор”** в професионално направление 3.6. ПРАВО, докторска програма „Административно право и административен процес ”.

19 май 2021 г.

.....

/доц. д-р Емилия Сидерова/